

УДК 339.9

Ситникова Т.М.¹

Худяк Є.М.²

¹ методист перш. категор. НМВ НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ГФ-219 НУ «Запорізька політехніка»

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ, ГЛОБАЛІЗАЦІЯ І МІЖНАРОДНІ ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ

З інтернаціоналізацією господарського життя тісно пов'язані процеси глобалізації. За генетичним підходом вихідним етапом сучасної глобалізації

був і залишається процес інтернаціоналізації всіх складових суспільно-економічної формації, який еволюціонує від менш розвинутих економічних та інших суспільних форм до більш розвинутих. Під інтернаціоналізацією розуміють зближення національних економік шляхом посилення промислової співпраці та взаємозалежності міжнародного товарообороту, руху капіталів робочої с між країнами. Однією з найважливіших рис сучасного економічного розвитку є інтернаціоналізація господарського життя, яка полягає у формуванні стійких всебічних взаємовідносин у міжнародній сфері на ґрунті міжнародного поділу праці (МПП). Розвиток МПП приводить до переростання світового ринку у світове господарство. Формується двоїста структура світового господарства: з одного боку – це система взаємопов'язаних національних економік, а з іншого – транснаціональних корпорацій (ТНК). ТНК зараз стали головною ланкою у системі світогосподарських зв'язків. Сьогодні достатньо стійко проглядається така структура світового господарства: світові ринки товарів і послуг; світові ринки капіталів; світові ринки робочої сили; міжнародна валютна система; міжнародна кредитно-фінансова система.

Паралельно з інтернаціоналізацією процесів на мікрорівні відбувається інтернаціоналізація макроекономічних процесів, що проявляється в міжнародній економічній інтеграції. Міжнародна інтеграція – це якісно новий етап розвитку і форма прояву інтернаціоналізації політичного та економічного життя, що передбачає зближення і взаємоприспосовування, переплетення всіх основних структур національних держав. Міжнародну інтеграцію визначають і як відносини, і як процес, відсутність будь-якої форми дискримінації іноземних партнерів. У цьому контексті міжнародна інтеграція виступає як найвищий рівень розвитку міжнародних відносин. На макрорівні розглядають такі основні форми міжнародної регіональної економічної інтеграції:

- зона вільної торгівлі (учасники обмежуються відміною митних обмежень у взаємній торгівлі);
- митний союз – вільне переміщення товарів і послуг в середині об'єднання доповнюється єдиним митним тарифом щодо третіх країн);
- спільний ринок – ліквідовуються усякі бар'єри між країнами не лише для переміщення товарів, а й робочої сили і капіталів;
- економічний союз – включає спільний ринок (проведення єдиної економічної політики);
- валютний союз – економічний союз, що базується на єдиній банківській системі і на єдиній валюті.

Розвиток процесів міжнародної економічної інтеграції зумовлений низкою факторів: економічним розвитком країн, груп країн та регіонів світу; закономірностями науково-технічного прогресу; тенденціями

демографічного розвитку; наявністю та необхідністю розв'язання глобальних проблем; різким скороченням відстаней за рахунок розвитку транспортно-комунікаційних мереж; ринковою «уніфікацією» економічного розвитку.

Сучасний політичний стан міжнародного середовища визначається процесами глобалізації, що сприяє поширенню економічних, політичних і культурних процесів за межі держав і формування на цій основі нової цілісності світового простору. Глобалізація визначається кількома факторами. Це процеси інтернаціоналізації економічного життя (вільним поєднанням капіталів, товарів, взаємодією національних економік у господарській діяльності); проблеми навколишнього середовища, які вийшли за кордони національних держав; проблеми безпеки перед загрозою ядерної війни, міжнародного тероризму і злочинності; революцією у засобах комунікацій (створенням всесвітньої сітки телебачення, Інтернету, розвитком туризму, інформаційно-культурних обмінів).

Таким чином, глобалізація світової економіки є ні що інше, як гранично можливий розвиток інтернаціоналізації як наростаючої взаємодії між країнами або, іншими словами, як процес злиття розрізнених національних економік в інтегровану глобальну світогосподарську систему, коли кожен окремий елемент знаходиться в тісному і часом нерозривному зв'язку.